

Intendentin katsaus Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Kaupunginorkesterin toiminnan keskeisimmät tavoitteet olivat tuottaa kantaohjelmiston lisäksi yleisölle mahdollisuus kuulla harvinaisuuksia, tarjota uusi näkökulma sinfoniaorkesteriin ja sen taiteilijoihin ja saada helsinkiläiset löytämään kaupunginorkesterin tarjonnasta juuri se, mikä kullekin parhaiten sopii.

Monta toivetta voitiin toteuttaa. Sarjakonserttien yleisömäärä kasvoi viidenneksen. Orkesterin lehdistössä saama julkisuus lisääntyi ja orkesterin hankkeita kiitettiin. Televisiolle tehtiin uudenlaista musiikkiohjelmia, jolla oli suuret katsojaluvut. Kansainvälisessä lehdistössä levytyksistä saatu suuri julkisuus näkyi huomattavasti kasvaneena levymyyntinä.

Kuluneen vuoden aikana kaupunginorkesteri murtautui konserttialin hämärästä helsinkiläisten keskuuteen avoimille estradeille kuten Hietalahden torille, Kaivopuistoon ja Stockmannin tavarataloon.

Perinteisen ohjelmiston rajojen koetteleminen sai herkimmat hätkähtämään: harvinaisen sinfoniamusiikin lisäksi yleisölle tarjottiin nykymusiikkia, performanssia, viihdettä ja tanssittavaksi jopa kotimaista tangoa.

Nuorekkuus on näkynyt kapellimestari- ja solistikaartissa: kansainvälisesti kiinnostavia nuoria taiteilijoita kuultiin useissa konserteissa.

Helena Ahonen
Intendentti

Kaupunginorkesterin johtokunta

Jäsenet	Varajäsenet
Arthur Fuhrmann, puheenjohtaja	Jussi Tarkkanen
Timo Kivi-Koskinen, varapuheenjohtaja	Markku Toivanen
Heli Aamurusko	Raimo Pores
Outi Dammert	Suve Pääsukene
Leena-Kaarina Kaunonen	Tarja Lampi
Jorma Kilappa	Alpo Saarinen
Panu Toivonen	Jorma Pukkila
Mauri Virtanen	Aulikki Akinskij
Mika Westerlund	Johan Tallgren
Kaupunginhallituksen edustaja Harry Bogomoloff	Ben Zyskowitz

Mennyttä ja nykyistä

- * Kaupunginorkesteri perustettiin vuonna 1882 ja kunnallistettiin 1914.
- * Perustaja ja ensimmäinen ylikapellimestari oli Robert Kajanus.
- * Ensimmäinen konserttimatka tehtiin 1900 Keski-Eurooppaan ja se huipentui Pariisin maailmannäyttelyssä pidettyihin konsertteihin.
- * Kaupunginorkesteri kantaesitti lähes kaikki Sibeliuksen suurteokset.
- * Pääosa konserteista soitetaan Finlandia-talossa.
- * Kaupunginorkesterilla on vuosittain 80-100 konsertissaan runsaat 100 000 kuulijaa.
- * Kaupunginorkesteri on soittanut ulkomailla 227 konserttia, joista Euroopassa 106, Yhdysvalloissa 76 ja Japanissa 45.
- * Kaupunginorkesteri on tehnyt 50 äänilevyä, joita on myyty yhteensä n. 305 000 kappaletta
- * Leif Segerstam on kaupunginorkesterin 11. ylikapellimestari.
- * Konserttikaudella 1995-96 kaupunginorkesterista kirjoitettiin yli 800 artikkelissa kotimaisissa sanoma- ja aikakauslehdissä.

Ylikapellimestarit

Robert Kajanus 1882-1932
Georg Schéevoigt 1914-16 & 1932-41
Armas Järnefelt 1941-45
Martti Similä 1945-51
Tauno Hannikainen 1951-65
Jorma Panula 1965-72
Paavo Berglund 1975-79

Ulf Söderblom 1978-79
Okko Kamu 1981-88
Sergiu Comissiona 1990-1993
Leif Segerstam 1995 -

I VARSINAINEN TOIMINTA

Tavoitteet

- * Klassisen konserttimusiikin korkeatasoiset esitykset
- * Uudenlaisen ohjelmiston tarjoaminen yleisölle
- * Yleisömäärän lisääminen
- * Julkisuuskuvan terävöittäminen

1 Konserttitoiminta

Konserttitoiminnan rungon muodostivat Finlandia-talossa pidetyt sinfonia- ja suosikkisarjojen konsertit.

Sarjakonserttien ohjelmisto oli pääasiassa perinteistä konserttimusiikkia - myös jossain määrin harvoin kuultuja teoksia kuten Berliozin Kristuksen lapsuus, Enescun Sarja nro 2, Albénizin Rapsodia espanola ja Pärtin Litany.

Kapellimestareina ja solisteina vieraili kansainvälisesti menestyneitä nuoria. Vakinaisen kapellimestarin tehtävään kutsuttiin 22-vuotias yhdysvaltalainen Michael Christie, joka vuonna 1995 järjestetyssä Sibelius-kapellimestarikilpailussa osoitti poikkeuksellista lahjakkuutta. Hänen lisäksi sarjakonsertteja johtivat useat nuoret kilpailuissa menestyneet kapellimestarit. Viulun "ihmelapsi" Sarah Chang esiintyi orkesterin solistina kahteen otteeseen.

Sarjakonserttien ohjelmiston vastapainoksi järjestettiin ns. toivekonsertteja, joiden ohjelmisto oli viihteellistä sekä aivan uudentyyppisiä Kaleidoskooppi-konsertteja. Niissä esitettiin sellaista klassista ja modernia musiikkia, joka ei ole sovitettavissa perinteiseen sinfoniakonserttiin.

Lisäksi orkesteri esiintyi Helsingin Juhlaviikoilla, Elmun kansanjuhlassa Kaivopuistossa, Tango torilla -tapahtumassa Hietalahden torilla ja Stockmannin tavaratalossa.

Helsingin Juhlaviikkojen tuottama Eero Hämeenniemen Leonardo-baletti toteutettiin yhteistyössä Helsingin kaupunginteatterin kanssa.

Taiteellisesta suunnittelusta vastasivat intendentti ja ylikapellimestari apunaan konserttimestarien ja orkesterin jäsenten muodostama taiteellinen toimikunta.

2 Yleisö

Vuonna 1996 kaupunginorkesterin kokonaiskuulijamäärä oli ennätyskelliset 146.872 henkeä (vuonna 1995 määrä oli 86.154). Finlandia-talossa järjestettiin 45 konserttia, joissa kävi 54.286 kuulijaa. Näissä konserteissa oli yleisöä keskimäärin 22 % enemmän kuin viime vuonna.

Koululaisryhmät ovat aktiivisesti käyttäneet mahdollisuutta käydä orkesterin julkisissa kenraaliharjoituksissa ja konserteissa.

KONSERTTITILASTO								
	1993		1994		1995		1996	
LUOKITTELU	LKM	KÄVIJÄT	LKM	KÄVIJÄT	LKM	KÄVIJÄT	LKM	KÄVIJÄT
Kaupunginorkesterin konsertit								
Sinfoniakonsertit	43	47027	46	44795	47	46051	38	45268
ei Finlandia	9	8438	5	5480	5	2635	7	6957
Viihdekonsertit	6	5406	2	1983	9	9190	6	7898
ei Finlandia	1	420	18	15387			1	1400
Lasten konsertit								
ei Finlandia	2	811			2	568	6	2918
Koulukonsertit	3	2672	17	18744			6	4727
ei Finlandia								
Kamarikonsertit								
ei Finlandia	7	1259	2	954	2	1068		
Julkiset kenraalit	30	2060	30	2007	31	1695	27	1239
Muut konsertit			1	1268				
ei Finlandia							3	5500
Ulkoilmakonsertit	1	15000	1	10000			4	46500
Muiden tuottamat konsertit								
Tilauseesiintymiset								
Helsingissä	3	2832	2	3625	10	13680	8	6665
Muualla	1	443	1	450	2	997		
Ulkomaan kiertueet	3	1500	3	4100	8	10270	14	17800
Konsertit yhteensä	79	87868	98	108793	85	86154	95	146872
Ulkoilmakonserttien kuulijamäärät perustuvat poliisin arvioimiin lukuihin.								

3 Levytys- ja taltiointitoiminta

Einojuhani Rautavaaran musiikkia sisältävä "Angel of Light" muodostui kansainväliseksi myyntimenestykseksi ja lehdistön kiinnostuksen kohteeksi. Poikkeuksellisen hyvin myyntilukuihin nousi myös Sibeliuksen viulukonserton sisältämä levy, jossa solistina oli Pekka Kuusisto. Molemmista levyistä ilmestyivät mm. erilliset artikkelit The Times -lehdessä.

Kaupunginorkesteri sai Yleisradion musiikkitoimituksen Vuoden Levy 1996 kunniakirjan Angel of Light -levytyksestä.

Kaupunginorkesterin uusimpien levytysten myyntitilasto 31.12.1996:

Tekijät	Nimi	KPL
FACD 360	Sibelius: Viulukonsertto/ Fried	30 583
06301395-2	Ooppera-aarioita	15 219
ODE 819-2	Rautavaara: Vincentiana	2 351
ODE 824-2	Scandinavian Rhapsody	4 551
ODE 828-2	Jouluna Jumala syntyi	11 434
ODE 852-2	Sibelius: Tapiola, Lemminkäinen	2 461
ODE 869-2	Rautavaara: Angel of Light	14 765
ODE 878-2B	Sibelius: Viulukonsertto/Kuusisto	19 251

Kaupunginorkesteri käynnisti mittavan yhteistyön TV-1:n kanssa ja tuotti neljä Leif-show -ohjelmaa, jotka tavoittivat suuret katsojamäärät. MTV-3:n kanssa tehtiin viihdekonsertti, jonka johtajana ja juontajana toimi Seppo Hovi.

Taltioinnit	1993	1994	1995	1996
Ylen radioinnit	8	6	10	12
Ylen television.	-	1	6	6
Muut radioinnit	24	22	1	-
Muut television.	1	1	2	1
Uudelleen mekanis.	-	1	-	1

Niillä TV-ohjelmilla, joissa Helsingin kaupunginorkesteri esiintyi, oli yhteensä 1.033.000 katsojaa. Konserttien lisäksi Yleisradio ja MTV lähettivät ajankohtaisohjelmissaan taltiointeja sitaattioikeuksin.

4   Konserttimatkat

Ulkomailla

Kaupunginorkesteri teki syyskuussa kolmen viikon mittaisen konserttimatkan Japaniin esiintyen Leif Segerstamin ja Okko Kamun johdolla mm. Tokiossa ja Osakassa. Matkan aikana soitettiin 14 konserttia, joita oli kuulemassa 17 800 henkilöä. Solisteina toimivat viulistit Pekka Kuusisto ja Mariko Senju. Suurimmilla paikkakunnilla pidetyt konsertit olivat loppuunmyytyjä ja kaikki arvostelut kiittäviä.

Japanin-kiertue oli tärkeä kaupunginorkesterin kansainvälisen arvostuksen lisääjänä. Tästä olivat osoituksena mm. eräiden merkittävien ulkomaisten agenttien tekemät kiertuetarjoukset.

vuosi	maa	kons.lkm.	kuulijat
1993	Baltia	3	1500
1994	Itävalta	2	3100
	Slovakkia	1	1000
1995	Venäjä	1	1300
	Englanti	7	8970
1996	Japani	14	17800

Kotimaassa

Kotimaassa kaupunginorkesteri vieraili Tampere-talossa johtajanaan James DePreist ja solistina Elissa Lee Kokkonen. Tampereen kaupunginorkesteri teki vastavierailun Helsinkiin syyskaudella.

5 Tiedotus ja markkinointi

Mediaa palvelevan perustiedottamisen ohella markkinointiviestintää on edelleen suunnattu selkeästi profiloituneisiin kohderyhmiin, joista on ilmoittautunut uutta potentiaalia kuulijakuntaa orkesterin asiakasrekisteriin (sis. 11 000 henkilöä/yritystä). Asiakkaisiin pidettiin yhteyttä kuusi kertaa vuodessa konserttikalenterien ja Filharmonia-lehden välityksellä. Esitteiden kysynnän voimakkaasti kasvaessa niiden painoksia nostettiin edellisvuodesta.

Viikoittaiset konserttiohjelmat toimitettiin kolmikielisinä, mikä on saanut hyvin myönteisen vastaanoton. Maksullinen päivälehti-ilmoittelu ja ulkomainonta toteutettiin aiemmassa laajuudessa. Konserttilippujen puhelinmyynti jatkui kahden provisiopalkkaisen myyjän voimin. Yhteistyö Pro Filharmonia-ystävähdistyksen kanssa tiivistyi.

6 Henkilöstö

Kaupunginorkesterin ylikapellimestarina toimi Leif Segerstam ja vakituksena kapellimestarina Michael Christie, jonka kanssa tehtiin kahden vuoden sopimus syyskaudesta 1996 alkaen.

Henkilöstö	1993	1994	1995	1996
Muusikot	98	98	98	98
Muut	9	9	9	8,5
Yhteensä	107	107	107	106,5

Työyhteisön kehittämisessä keskityttiin omaa perustehtävää tukevaan, pääasiassa pitkäkestoiseen koulutukseen.

Henkilöstön työkunnon ylläpitämiseksi ja parantamiseksi panostettiin erityisesti ennaltaehkäiseviin toimiin.

Orkesterityön lisäksi pyrittiin tukemaan muusikkojen hankkeita kamarimusiikin ja solistityön parissa.

II TALOUS

Talousarvioon verrattuna menoissa kertyi kuluneella kaudella säästöä noin 2 miljoonaa markkaa. Tulojen suuri kasvu johtuu tasetililtä siirretyistä taltiointikorvauksista talousarvion tuloihin.

Taloustiedot	1993	1994	1995	1996
Käyttömenot	30761	32036	33752	33834
Käyttötulot	3320	3108	2627	3761
Netto	27441	28928	31125	30073
Korot ja poistot	78	0	1,1	0
Menot/asukas	60,48	62,11	64,29	63,62
Tulo/asukas	6,53	6,03	5,00	7,07
Tuottavuus				
indeksi(1993=100)	100	95,6	97,0	110,6

III ARVIOINTIA

Kaupunginorkesteri saavutti asettamansa tavoitteet hyvin. Konserttiohjelmien mielenkiintoisuus ja orkesterin suoritukset saivat paljon myönteistä palautetta.

Ohjelmistovaihtoehdot ja epätavalliset esiintymispaikat kokosivat tapahtumiin suuren joukon uutta yleisöä. Myös sarjakonserttien yleisömäärä nousi tuntuvasti.

Kaiken kaikkiaan orkesterin toiminta - sekä konsertit että levytykset - sai aiempaa huomattavasti enemmän julkisuutta kotimaisessa lehdistössä. Levytyksistä Rautavaaran Angel of Light, Sibeliuksen Viulukonsertto (sol. Pekka Kuusisto) ja Sibeliuksen Lemminkäissarja tuottivat ennenkokemattoman julkisuusvyöryn kansainvälisessä lehdistössä.

Toiminta pystyttiin toteuttamaan hyvin talousarvion puitteissa.

Helsingin kaupunginorkesterin jäsenet 31.12.1996

I viulu

Erkki Palola, I konserttimestari
Pekka Kauppinen, I konserttimestari
Jussi Pesonen, II konserttimestari
Juhani Tiainen
Unto Merjanen
Sinikka Leino
Heikki Hämäläinen
Marjukka Nenonen
Mikko Pesonen
Rauni-Riitta Enkola
Anna Repo
Lauri Haapanen
Katariina Jämsä
Ilkka Viljanen
Satu Laine

Mirjam Pulakka
Romano Repo
Satu Alanko-Rautamaa
Tuomas Ikonen
Jani Lehtonen

alttoviulu

Torsten Tiebout, äänenjohtaja
Eija Hirvonen, varaäänentohtaja
Veikko Lipponen
Mauri Pietikäinen
Arja Loukas
Pekka Laakkonen
Heikki Vehmanen
Markus Sallinen
Aulikki Turunen
Petteri Ranta
Tuomas Huttunen
Kaarina Lampinen

II viulu

Yrjö Lasonpalo, äänenjohtaja
Heini Kupiainen, varaäänentohtaja
Heidi Kuula
Rauno Salminen
Hellevi Kari
Osmo Vallbacka
Heikki Tamminen
Kaisa Oravisto
Teodor Nicolau

sello

Veikko Höylä, I soolosellisti
Kari Lindstedt, II soolosellisti
Leena Kavilo, III soolosellisti
Marja Kantola
Jaakko Raulamo
Staffan Stenström

Juhani Kivilaakso
Ilmo Saaristo
Leena Kantola
Veli-Matti Iljin

kontrabasso

Jorma Katrama, äänenjohtaja
Jiri Parviainen, varaäänentohtaja
Martti Pyrhönen
Juha Ertamo
Martti Kankkunen
Jussi Javas
Jorma Härkönen
Juhani Rantanen

huilu

Päivi Korhonen, äänenjohtaja
Tapio Laivaara, varaäänentohtaja
Claus Ettrup Larsen
René Alvas

oboe

Aale Lindgrén, äänenjohtaja
Jussi Jaatinen, varaäänentohtaja
Sven-Erik Paananen
Altti Nissilä

klarineti

Osmo Linkola, äänenjohtaja
Anna-Maija Korsimaa, varaäänentohtaja
Petteri Vilén
Heikki Nikula

fagotti

Tapio Lehtonen, äänenjohtaja
Markus Tuukkanen, varaäänentohtaja
Matti Tossavainen
Otto Virtanen

käyrätorvi

Timo Ronkainen, äänenjohtaja
Sakari Niemi, varaäänentohtaja
Tommi Viertonen
Eino Tuoreniemi
Miska Miettunen
Mika Paajanen

trumpetti

Hannu Pätynen, äänenjohtaja
Reijo Hursti, varaäänentohtaja
Mika Tuomisalo
Pertti Kulku

pasuuna

Tom Bildo, äänenjohtaja
Kari Sundström, varaäänentohtaja
Raimo Voutilainen
Anu Fagerström

tuuba

Raimo Pesonen, äänenjohtaja

patarummut

Tomi Wikström, äänenjohtaja
Mikael Sandström, varaäänentohtaja

lyömäsoittimet

Markku Hannola, äänenjohtaja
Pasi Suomalainen, varaäänentohtaja

harppu

Marjatta Haahti, äänenjohtaja
Minnaleena Jankko, varaäänentohtaja

Jäsenyydet ja edustukset

Kaupunginorkesteri oli jäsenenä Suomen Sinfoniaorkesterit ry:ssä ja Suomen musiikkikirjasto/IAMLn Suomen sektiossa.

Selim Eskelinin säätiössä johtokunnan edustajana oli Heli Aamurusko ja Sibelius-Akatemian tukisäätiössä Helsingin kaupungin edustajana intendentti Helena Ahonen.

